

“Azərbaycan xalqının özünü, öz dövlətini qoruya bilən əsgərləri, zabitləri, ordusu var”.

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 22 fevral 2023-cü il №14 (2726) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Qarabağ münaqişəsini döyüş meydanında həll etməsəydik, sülh danışıqları daha 28 il davam edəcəkdi

Fevralın 18-də Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində "Dağları aşmaq? Cənubi Qafqazda təhlükəsizliyin qurulması" mövzusunda plenar iclas keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva tədbirdə iştirak ediblər.

Münxen Təhlükəsizlik Konfransının sədri Kristof Heusenin moderatorluq etdiyi plenar iclasda Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qaribaşvili, Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyan, ATƏT-in Baş katibi, Münxen Təhlükəsizlik Konfransı Şurasının sədr müavini xanım Helqa Maria Şmid də iştirak ediblər.

Moderator Kristof Heusen: Hamınızı salamlayıram. Burada olmağınızdan məmnunmuşam. Bizimlə burada Azərbaycan Prezidenti, Ermənistanın və Gürcüstanın baş nazirləridir. Əslində, mən bunu bilmirdim, lakin Azərbaycan Prezidenti elə indicə mənə dedi ki, bu, tarixi görüşdür. Tarixdə ilk dəfədir ki, üç ölkənin rəhbərləri görüşür və biz bunu tarix kitabları ilə yoxlamalıyıq. Bilirəm ki, xarici işlər nazirləri görüşüblər. ATƏT-in Baş katibi Helqa Şmid bunu bilir. Əgər o bilirsə, deməli, belədir ki, var. Bir sözlə, burada bizimlə olduğunuza görə çox sağ olun. Hamımıza məlumdur ki, bu konfrans Rusiyanın Ukraynaya müdaxiləsindən bir il sonra baş tutur və ötən il olduğu kimi, həmin mövzu bu konfransda da əsas olaraq qalacaq. Sizin ölkələriniz birbaşa iştirak etmir, lakin Rusiyanın qonşularıdır. Mənim birinci sualım: Rusiyanın Ukraynaya qarşı müdaxiləsi, müharibəsi sizin ölkənizə necə təsir göstərdi. Əgər olarsa, Sizdən soruşum Prezident Əliyev.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev: Demək istədim ki, bizə birbaşa təsiri olmayıb, lakin birmənalı olaraq ümumi geosiyasi vəziyyət tamamilə dəyişib və ola bilsin, Rusiya-Ukrayna müharibəsindən əvvəlki vaxtlara qayıtmısın. Beləliklə, biz bəzi ənənəvi tərəfdaşlarla ticari əməkdaşlıq sahəsində müəyyən çətinlikləri görə bilirik. Eyni

zamanda, xüsusən də daşımalar layihələrinə gəldikdə, bəzi üstünlüklər də var. Azərbaycan uzun illər ərzində müasir daşımalar və logistika infrastrukturunun yaradılmasına yatırımlar edib. İndi isə Mərkəzi Asiyadan daşınan yüklərin Azərbaycan vasitəsilə Avropaya yönəldilməsi əlavə imkanlar açır. Lakin bildiyiniz kimi, bizim öz müharibəmiz olub. 44 gün çəkmiş müharibə iki ildən bir az çox əvvəl baş vermişdir. Biz müharibənin nə olduğunu bilirik. Onun xalqlar üçün nə dərəcədə dağıntılar və əziyyətlər gətirdiyini bilirik. Buna görə, biz təbii ki, istəyirik Avrsiyada sülh bərqərar olunsun. Hesab edirəm ki, Azərbaycan və Ermənistan uzun müddət çəkmiş toqquşmadan uzaqlaşmanı nümayiş etdirməli, qarşılıqlı ədavət və düşmənçiliyə son qoymalıdır. Hazırda biz Ermənistan ilə Azərbaycan arasında sülh sazişi üzərində çalışırıq. Ümid edirik ki, biz bu işi gec yox, tezliklə tamamlayacağıq. Düşünürəm ki, bu, ciddi tarixi fikir ayrılığına malik olan ölkələrin bir araya gəlməsi və düşmənçilik səhifəsinin bağlanması yaxşı nümunə ola bilər. Mənim cavabım belədir.

Kristof Heusen: Çox sağ olun. Buna cavab vermək üçün Ermənistanın baş nazirinə söz verməzdən əvvəl, mən

Gürcüstana müraciət etmək istədim. Gürcüstanın da Abxaziya və Cənubi Osetiya kimi zəbt olunmuş əraziləri var. Sizin ölkənizə hazırda Rusiya tərəfindən təsir necədir? Cenevrə danışıqları nə yerdədir? Bu istiqamətdə bir şey baş verirmi? Bu hadisələr sizə necə təsir göstərdi?

Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qaribaşvili: Çox sağ olun. Əvvəlcə, bu panel müzakirəsini təşkil etdiyinizə görə təşəkkür edirəm. Hesab edirəm, bu, çox yaxşı təşəbbüsdür və sizin də qeyd etdiyiniz kimi tarixi görüşdür. Həqiqətən, bütün Cənubi Qafqaz bir araya toplaşdı. Hesab edirəm ki, bu, artıq böyük və uğurlu görüş hesab oluna bilər və bu müzakirəni təşkil etdiyinizə görə təşəkkür edirəm.

Ukraynadakı müharibəyə gəldikdə, əlbəttə ki, bu, hamımız üçün böyük sınaqdır. Düşünürəm ki, İkinci Dünya müharibəsindən sonra Avropa və ümumiyyətlə, dünya bu cür böyük sınaqla üzəüz qalmamışdır. Bildiyiniz kimi, 2008-ci ildə bizim Rusiya ilə müharibəmiz olub. Həmin vaxtdan etibarən Rusiya tarixi ərazilərimizi - Abxaziya və Cənubi Osetiyani işğal altında saxlayır. Rusiya ərazilərimizdə iki hərbi baza yaradıb. Həmin vaxtdan etibarən biz çoxsaylı problemlərlə, çətinliklərlə üzləşmişik. Lakin 2012-ci ildə

biz hakimiyyətə gəldikdən sonra gərginliyin aradan qaldırılması üçün böyük səylər göstərmişik. Bununla yanaşı, əlbəttə ki, biz Avropaya inteqrasiya yolunda çox fəal olmuşuq. Gürcüstan Assosiasiya Sazişinə imza atıb. Bu, Avropa İttifaqı ilə əhatəli azad ticarət razılaşmasıdır. Biz vizasız rejimə istifadə edirik. Ötən il isə Avropa İttifaqı Şurası bizə Avropa perspektivinin verilməsi ilə əlaqədar tarixi qərar qəbul etmişdir. Beləliklə, Ukraynadakı müharibənin Gürcüstana necə təsir göstərməsi ilə əlaqədar sizin sualınıza cavab olaraq deməliyəm ki, hazırda hamımız görüşürük ki, Rusiya diqqətini Ukraynaya yönəldib. Dağıdıcı müharibə gedir və deməliyəm ki, biz bu müharibəni dayandırmaq üçün əlimizdən gələni etməliyik. Sülhün alternativini yoxdur. Deməliyəm ki, Gürcüstan öz suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün bərpasına gəldikdə, sülh yolu məsələlərinin həlləməsi siyasətini həyata keçirib. Biz çox aydın şəkildə bəyan etmişik ki, Gürcüstan öz ərazi bütövlüyünün bərpası üçün dinc plana malikdir. Vasitəçilik prosesində fəal iştirak edən ATƏT-ə, Avropa İttifaqına, ABŞ-a və digər iştirakçılara təşəkkürümü bildirmək istəyirəm.

Siz Cenevrədəki beynəlxalq müzakirələri qeyd etdi-

niz. Bu, hazırda bizim ruslarla malik olduğumuz yeganə platformadır. Bu səbəbdən, mən bir daha təkrar etməliyəm ki, bu müharibə dayandırılmalıdır. Biz müharibəni və onun ölkəmizə təsirini 2008-ci ildə görmüşük. Çox insan tələf oldu və biz ərazilərimiz üzərində nəzarəti tam itirdik. Qeyd etdim ki, Rusiyanın bizim ərazilərdə hərbi bazaları var. Bu davam edir, dayanmır. Həmçinin bildirmək istəyirəm ki, 2008-ci ildəki müharibədən sonra Rusiyaya hər hansı sanksiyanın tətbiq edildiyini görmədik. Əksinə, gördük ki, işlər həmişə olduğu kimi davam etdi. Beləliklə, demək olar ki, çox pis siqnal verildi.

Yekunda düşünürəm ki, hazırda beynəlxalq ictimaiyyət irəliyə doğru necə getməyimizlə bağlı qərar qəbul etməlidir. Çünki əgər bu müharibə davam edərsə, daha çox dağıntılar olacaq, daha çox mülki şəxslər məhv olacaq. Buna görə mən bir daha təkrar etmək istəyirəm ki, bizim məramımız, məqsədimiz bu müharibəni dayandırmaq olmalıdır.

Kristof Heusen: Bəli, hesab edirəm ki, Siz tamamilə haqlısınız, insan tələfatlarına son qoyulmalıdır. Lakin icazə verin, qısaca olaraq, Sizin ölkənizə qayıdaq. Siz 2008-ci ili xatırladınız. Həmin vaxt mən Kanslerin müşaviri işləyirdim və çox çətin vəziyyət yaranmışdı. Təfərrüatlara varmaq istəməzdim, 2008-ci ilə qayıdaraq Sizdən soruşmaq istədim. Həmin vaxt biz Prezident Saakaşvili ilə işləyirdik. Biz çox çətin vəziyyətdə olan Prezident Saakaşvilinin narahatlıq doğuran fotolarını görmüşük. İnsanlar, o cümlədən jurnalistlər onun həyatından narahatdırlar. O, çətin vəziyyətdədir. Məndə belə təəssürat var ki, bölgədə ağır vəziyyət yarandıqda ölkəniz milli birlikə müraciət etdi. Kənardan baxan insan üçün ölkənizdə hazırda həmin birliyin olması şübhəli görünür. Deyim ki, Prezident Saakaşvili buraya - Münxen Təhlükəsizlik Konfransına gəlirdi, burada tez-tez qonaq olurdu. Narahatlıq doğuran həmin fotoları görəndə onun buraxılması mümkündürmü? O, Gürcüstandan kənarında, yeni, başqa ölkədəki xəstəxanada müalicə ala bilərmə?

(Ardı 3-cü səhifədə)

Prezident İlham Əliyev Münxendə bir sıra görüşlər keçirib

Fevralın 17-də Münxendə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel ilə görüşü olub.

Görüşdə Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşdırılması, sülh müqaviləsi üzrə danışıqlar və Brüssel sülh prosesi ətrafında müzakirələr aparılıb. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın Brüssel sülh prosesini dəstəklədiyini qeyd edib.

Şarl Mişel Avropa İttifaqının Ermənistanla Azərbaycan

arasında münasibətlərin normallaşdırılmasında, sülh müqaviləsi üzrə danışıqlarda, Cənubi Qafqazda sabitliyin və təhlükəsizliyin təmin olunmasında səylərini bundan sonra da davam etdirəcəyini bildirib. Söhbət zamanı, həmçinin Avropa İttifaqının Ermənistan-dakı missiyasının fəaliyyəti barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

* * *

Səfər çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Avropa Rəyinqerləri Konfransının prezidenti Pinhas Qoldşmit, İsrail Dövlətinin müdafiə naziri Yoav Qallant, İraq Kürdüstan Regionunun başçısı Neçirvan Berzani, İtaliyanın "Leonardo"

şirkətinin baş icraçı direktoru Alessandro Profumo, Avropa

İnvestisiya Bankının (EIB) prezidenti Verner Hoyer və ATÖT-in Baş katibi xanım Helqa Maria Şmid ilə görüşü olub.

Görüşlər zamanı tərəfləri maraqlandıran bir sıra məsələlər müzakirə olunub.

* * *

Fevralın 18-də Münxendə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Amerika Birləşmiş Ştatlarının Dövlət katibi Antoni Blinken və Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyan ilə birgə görüşü olub.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Prezident İlham Əliyev Münxendə televiziya kanallarına müsahibə verib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 18-də Münxendə Amerika Birləşmiş Ştatlarının Dövlət katibi Antoni Blinken və Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyan ilə birgə görüşdən sonra televiziya kanallarına müsahibə verib.

AZƏRTAC müsahibəni təqdim edir.

Prezident İlham Əliyev: Salaməleyküm.

Jurnalistlər: Salam, cənab Prezident.

Jurnalist: Yəqin ki, görüş keçirildi, necə keçdi?

Prezident İlham Əliyev: Yaxşı keçdi, mənə, konstruktiv keçdi. Bir çox məsələlər müzakirə olundu, o cümlədən Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh sazişinin imzalanması, sazişin imzalanması üçün lazım olan şərtlərin mövcudluğu. Əlbəttə ki, mən öz mövqeyimi bir daha bildirdim. Əsas məsələ ondan ibarətdir ki, bu sülh müqaviləsi beynəlxalq norma və prinsiplər əsasında tərtib edilməlidir. Qarabağ haqqında hər hansısa müddəanın olması qəbul ediləməzdir. Bu haqda da Azərbaycanın mövqeyi bildirildi. Biz üç gün bundan qabaq Ermənistandan bizim təkliflərimizə yeni cavab təklifləri aldıq. İndi onları incələyirik. İlk baxışda Ermənistanın mövqeyində tərəqqi var, ancaq kifa-

yət qədər deyil. Yəni, əsas bu məsələ müzakirə olundu. Laçın-Xankəndi yolundakı vəziyyət də, əlbəttə ki, müzakirə edildi. Mən bir daha Azərbaycanın mövqeyini bildirdim ki, hər hansı bir blokadadan söhbət gedə bilməz. Dekabrın 12-dən bu günə qədər 2500-dən çox yük maşını və Qırmızı Xaç Komitəsinin maşınları keçmişdir və eğer blokada var idisə, bu maşınlar necə keçə bilərdi? Yəni, bu, Azərbaycana qarşı əsassız bir ittihamdır, biz bunu rədd edirik və deyə bilərəm ki, keçirdiyim bütün görüşlərdə bu mövqə anlayışla qarşılanırdı. O cümlədən Avropa İttifaqı bizim mövqeyimizi anlayır. Biz haqlı olaraq tələb edirik ki, yataqlarımızın qanunsuz istismarı dayandırılсын və buna nail olunmayana qədər əminəm ki, bizim ictimai fəallarımız öz şərəfli missiyasından əl çəkməyəcəklər. Bu gün də bunu çatdırmağa çalışdım. Eyni zamanda, bildirdim ki, yaxşı olar, Ermənistan və Azərbaycan ikitərəfli qaydada nəzarət-buraxılış məntəqələrini Ermənistan-Azərbaycan sərhədində yaratsınlar. Biz bu təklifi vermişdik, bu gün rəsmən vermişik. Daha əvvəl bu təklif qeyri-rəsmi kanallar vasitəsilə çatdırılmışdır. Ermənistan tərəfindən hər hansı mövqə səsləndirilmədi. Yəqin ki, onlara bir qədər vaxt lazımdır bunu müzakirə etmək üçün.

Amma ilkin təəssüratımız belədir ki, həm Avropada, həm Amerikada bizim bu təklifimiz məntiqli hesab olunur. Bu, hər iki ölkə arasındakı əla-

qələrin normallaşmasında da, əlbəttə ki, önəmli amildir. Çünki biz sərhədlərin delimitasiyası haqqında danışıqsa, nəzarət-buraxılış məntəqələri olmadan bu, mümkün deyil. Biz kommunikasiyaların açılması haqqında danışıqsa, əlbəttə ki, həm Zəngəzur dəhlizinin hər iki başında, eyni zamanda, Laçın rayonu ilə Ermənistan arasındakı sərhəddə nəzarət-buraxılış məntəqələri yaradılmalıdır. Bu gün Dövlət katibi Blinkenin iştirakı ilə keçirilən görüşdə mən bunu rəsmən təklif kimi irəli sürdüm. Ermənistan tərəfindən cavab gözləyəcəyik.

Jurnalist: Cənab Prezident, Bakı vaxtı ilə 19:30-da panel müzakirəsinin keçiriləcəyi gözlənilir. Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qaribaşvili də məhz bu panel müzakirəsində iştirak edəcək. Tbilisi formatı gündəmə gələ bilərmi?

Prezident İlham Əliyev: Ola bilər. Çünki bu, təbii olar. Biz də bunu alqışlarıq. Mənim Gürcüstana etdiyim səfər zamanı bu məsələ müzakirə olundu. Ermənistan tərəfi buna bir qədər tərəddüdlə yanaşır. Ancaq hesab edərim ki, bu, ədalətli olardı. İlkin variantda Ermənistan baş nazirinin iştirakı nəzərdə tutulmurdu. Çünki mənə verilən ilkin təklifdə onun adı yox idi. Yəqin düşünən axşam belə qərara gəldi ki, o da iştirak etsin. Hesab edərim ki, bu, yaxşı haldır. Çünki, nəhayət, Cənubi Qafqazda üç ölkə arasında hər hansı bir əməkdaşlıq başlanıla bilər.

Jurnalist: İranda Azərbaycan arasında münasibətlərin normallaşmasını necə görürsünüz? Birinci addımı kim atmalıdır?

Prezident İlham Əliyev: Bizim səfirliyimizə qarşı terror ak-

tından xəbəriniz var. Bu, Azərbaycan diplomatik nümayəndəliyinə qarşı təşkil olunmuş terror aktı idi. Terrorçu 30-40 dəqiqə ərzində türk-silah edilmişdir və polis maşınları, təhlükəsizlik xidmətinin işçiləri gəlib-gedirdilər, amma onlar ona iki dəfə səfirliyin binasına daxil olmağa, səfirliyin mühafizə işçilərindən birini qətlə yetirməyə, ikisini isə yaralamağa imkan verdilər. Terrorçunu əliyalın türk-silah etmiş mühafizə işçilərindən birinin cəsarəti ola bilsin ki, onlarla azərbaycanlının həyatını xilas etdi. Çünki diplomatlarımızın ailələri, o cümlədən uşaqları o binada yaşayırdılar. Buna görə biz bu məsələ ilə bağlı dərhal və şəffaf istintaqın aparılmasını tələb edirik. Bu terror hadisəsindən sonra terrorçunun İran mediasına müsahibə verməsi faktı onun İran istablişmətinin bəzi qolları tərəfindən göndərilənlərdən biri olduğunu göstərir. Digər qəribə məsələ o idi ki, iki gündən sonra o, əqli çatışmazlığı olan insan kimi elan edildi. Bu ekspertizanı onlar dərhal necə keçirib bildilər? Bu, onu ədalət mühakiməsindən yayındırmaq üçün atılmış bir addım idi. Buna görə İran hökuməti şəffaf istintaq aparmalıdır, bizə bu barədə məlumat verilməlidir, terrorçu cəzalandırılmalıdır. Lakin ən vacibi odur ki, terrorçunu göndərənler, Azərbaycana qarşı bu qəddar aktı törətmiş İran istablişmətinin nümayəndələri ədalət mühakiməsi qarşısına çıxarılmalıdır. Yalnız bundan sonra biz münasibətlərin hər hansı normallaşması haqqında danışıq edə bilərik.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Qarabağ münaqişəsini döyüş meydanında həll etməsəydik, sülh danışıqları daha 28 il davam edəcəkdi

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Baş nazir **İrəli Qaribaşvili**: Birincisi, suala görə çox sağ olun. Hazırda özəl xəstəxanada olan Prezident Saakaşvili-nin səhhəti haqqında danışmaq və ya fərziyyə irəli sürmək istəmirəm. İstəyirəm ki, insanlar bilsinlər. O, iki il əvvəl, daha dəqiq desək, il yarımından çox müddət əvvəl, yəni, oktyabrın 1-də Gürcüstana qayıtdı. Onun qayıdışının məqsədi Gürcüstanda növbəti inqilab etmək, kütləvi qırğın törətmək və qan tökmək idi. O, uğur qazana bilmədi və həbsxanaya düşdü. O, özəl xəstəxanaya yerləşdirilməsi ilə bağlı müraciət etdi. Mən auditoriyanı bunun təfərrüatları ilə yormağ istəməzdim. Lakin bir halda ki, siz ictimaiyyət qarşısında soruşdunuz, mən cavab verməliyəm. Beləliklə, o, artıq səkkiz aydan çoxdur ki, özəl xəstəxanadadır. Gürcüstan hökuməti ona digər məhsusların almadığı maksimal dəstək və rahatlıq verib, eləcə də şərait yaradıb. Siz burada fotoları qeyd etdiniz. Demək istəyirəm ki, cənab Saakaşvili bacarıqlı aktyordur. Gürcüstan hökuməti maksimal dəstək vermək üçün hər şeyi edib. Təkrar edirəm, biz həтта onun ailəsinə təklif etdik ki, ona tibbi yardım göstərmək üçün istənilən ölkənin istənilən həkimini Gürcüstana çağıra bilər. Cavabım belədir. Mən, həmçinin bildirmək istəyirəm, siz yəqin ki, cənab Saakaşvili və onun ailəsi üçün işləyən lobb şirkətinin yaydığı çox sayda yalan məlumatları, dezinformasiyanı oxumusunuz. Məsələn, sizə bir faktı bildirmək istəyirəm. Otən ay məlum olmuşdur ki, bütün dünyada hərtərəfli media kampaniyası üçün onun ailəsi rəsmən bir milyon dollar ödəyib. Beləliklə, feysbukda və ya digər sosial şəbəkələrdə eşitdiyiniz, yaxud gördüyünüz videolar, əslində, realığı əks etdirmir. Bir sözlə, heç kəs qanundan üstün ola bilməz. Biz Gürcüstanda güclü demokratiya qururuq. Biz demokratik təsisatları qururuq və gücləndiririk. Bu demokratiyada, həmçinin belədir ki, heç kəs qanundan üstün olmamalı deyil. Məlumdur ki, Saakaşvili keçmiş bankir Qirçvlianın qətili, parlamentin keçmiş üzvünün ölümə qədər döyülməsi kimi ağır cinayətlər törədib.

Bir çox digər işlər də var. Məsələn, özəl televiziya kanalı olan "İmedi"nin ələ keçirilməsi. Əlavə olaraq, o, başqa bir cinayət törətmişdir, qanunsuz olaraq dövlət sərhədini keçmişdir. Yeri gəlmişkən, bu məlumatı da deyim ki, o, Ukraynadan, Odessadan inqilab həyata keçirmək məqsədilə Gürcüstana qayıtmaq üçün bərə ilə səyahət edib, konteyner yük maşınında, dondurucuda iki gün keçirmişdir. Hadisə belə olub. Bu pəneldə bu şəxs haqqında danışmışam, bütün təfərrüatlarla yormağ istəməzdim. Amma cənab Heusgen, siz bu sualı mənə soruşduğunuz görə onu cavablandırmaq istədim.

Kristof Heusgen: Mən bu məsələni dərinləşdirmək istəmi-

rəm, sadəcə, humanitar məqsədlər üçün müraciət etmək istəyirdim. Baş nazir Paşinyan, Prezident Əliyevə ünvanlanmış suala qayıtmaq istəyirəm. Rusiya-Ukrayna müharibəsinin sizin ölkənizə təsiri necədir?

Ermənistanın baş naziri **Nikol Paşinyan**: Təşəkkür edirəm. Mən də, həmçinin belə bir formatda görüşün təşkilinə görə sizə minnətdarlığımı ifadə etmək istəyirəm. Mən razıyam, ola bilsin ki, bu, həqiqətən də, tarixi görüşdür. Lakin indi yazılan tarixin məzmununu müəyyən etmək olduqca vacibdir. Çünki bizdə fərqli nəticələr ola bilər. Hesab edirəm ki, biz nəticələrə hədəflənmişlik və bizim yanaşmamız məhz belədir.

Sizin sualınıza gəldikdə, bilirsiniz qlobal qeyri-sabitlik bizim regionda vəziyyəti daha da yaxşı edə bilməz. Çünki bilirsiniz, anlaşılındır ki, uzun müddət ərzində beynəlxalq ictimaiyyətin bütün diqqəti Ukraynada baş verən münaqişəyə cəmlənib. Bu münaqişə bizim region üçün yeni risklər yaradır. Beynəlxalq birliyin diqqətinin bizim region üzərində saxlanılması çox vacibdir, çünki fikrimcə, burada idarə olunmalı çoxlu risklər var. Bütün bu vəziyyətlə bağlı bizim yanaşmamız nədən ibarətdir? Biz demokratik islahatlar gündəliyimizə sadıq qalmışıq. Çünki biz demokratik islahatların, demokratik təsisatların inkişafının, qanunun aliliyinin, insan haqlarının, müstəqil məhkəmə sisteminin və sair məsələlərin regionumuzda ümumi vəziyyəti daha da yaxşılaşdıracağına inanırıq. Hesab edirəm ki, biz öz üzərimizə düşən vəzifəni yerinə yetirərik, bu, bütün region üçün faydalı olar.

Kristof Heusgen: Çox sağ olun. İndi isə ATƏT-in Baş katibi Helqa Şmidə sualımı ünvanlamağ istəyirəm. Sizin doğma şəhərinizdə, Münxendə olmaq olduqca heyretamizdir. ATƏT hər üç təşkilatın üzv olduğu bir qurumdur. Yeri gəlmişkən, Rusiya hələ də bu təşkilatın üzvüdür. ATƏT hazırkı mərhələdə ölkələrə öz aralarında əməkdaşlıq aparmaq, vəziyyəti sabitləşdirmək, təşkilatın yaşadığı çətin vaxtlarda sərəncamında olan alətlərdən istifadə etmək və gərginliyi

azaltmaq və əməkdaşlığı təşviq etmək üçün nə kimi köməklik göstərə bilər?

ATƏT-in Baş katibi, Münxen Təhlükəsizlik Konfransı Şurasının sədr müavini xanım **Helqa Maria Şmid**: Təşəkkür edirəm. Mən də bu gün bu görüşə qatılmaqdan məmnunluq hissi keçirirəm. Kristof, sizin sualınıza qayıtmazdan öncə icazə verin deyim ki, biz həm də Türkiyə və Suriyada baş vermiş dəhşətli zəlzələnin fəsadlarını müşahidə edirik. Çıxışının əvvəlində hər üç tərəfə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Çünki hər üçünüz həyatları xilas edən, çox çevik dəstək göstərmisiniz. Xüsusilə baş nazir Paşinyana təşəkkürümü ifadə etmək istəyirəm. Bilirəm ki, bir neçə gün bundan əvvəl sizin xarici işlər naziriniz Türkiyədə olmuş və türkiyəli həmkarı ilə görüşmüşdür. Bu faciənin fonunda biz bir-birimizlə işləmək üçün yollar tapa bilərik. Hesab edirəm ki, bu, olduqca vacibdir. Lakin Ukraynaya qarşı müharibə məsələsinə gəldikdə, cənab Prezident, Sizin dediyiniz kimi, birbaşa heç bir təsir olmaya bilər, lakin biz əminliklə deyə bilərik ki, daha geniş regionda qeyri-təhlükəsizlik çox ciddi hiss olunur. Hesab edirəm ki, irəli gətmək üçün yeganə yol prosesləri saxlamaqdır, Sizinlə razıyam. Lakin dialoqlar, regional əməkdaşlıq da aparılmalıdır. Mən sizin qaldırdığınız suala gəlirəm, ATƏT-in regional əməkdaşlığı, ticarət əlaqələrini və bağlılığı təşviq etmək üçün mandati var. Hesab edirəm ki, bu, çox vacibdir. Dayanıqlı sülhü, barışıq yaratmaq çox çətindir. Sərhədlər, itkin düşmüş şəxslər, həbs olunmuş insanlar, həmçinin minalarla bağlı həll edilməli olan açıq məsələlər var. Buna görə əlimizdə olan bütün vasitələrdən istifadə etmək çox vacibdir. Həm də etimadın qurulması tədbirləri, regionda minaların təmizlənməsi ilə bağlı humanitar səylər nəzərdə tutula bilər. Biz artıq gənclərlə sıx işləyirik. Gənclər gələcəyin liderlərini bir araya gətirmək üçün gələcəyin maraqlı tərəfləridir. Hər üç ölkəyə gəldikdə, bütün bu proseslərə qadınların cəlb edilməsi olduğunu desəm, sizi təəccübləndirmərəm. Regional əmək-

daşlıq vacibdir. Həmçinin mən Brüsselin təşəbbüsü ilə keçirilən dialoqu dəstəkləyirəm. Hesab edirəm ki, bu təşəbbüs çox konkret nəticələrə və artıq razılaşdırılmış yol xəritələrinin icrasına gətirib çıxara bilər. Yekunda hər şey insanların üzərində, gələcəkdə daha yaxşı həyata layiq olan münaqişədən əziyyət çəkmiş insanların üzərində dayanır.

Kristof Heusgen: Təşəkkür edirəm. Xanım Helqa, siz baş nazir Paşinyanın Türkiyədə baş vermiş və dəhşətli zəlzələnin fəsadlarını aradan qaldırmaq üçün kömək göstərdiyini qeyd etdiniz. Baş vermiş bu dəhşətli zəlzələ fonunda siz Türkiyə və Ermənistan arasında bizim bir çox onilliklər ərzində gözlədiyimiz münasibətlərin yaxşılaşdırılması üçün perspektivləri görürsünüz mü? Müəyyən mərhələdə biz blokadanın aradan qaldırılmasına yaxın idik. Bununla bağlı sizin mövqeyiniz necədir? Baş vermiş dəhşətli təbii fəlakətdən, humanitar fəlakətdən sonra bu münasibətlərdə nəse yaxşı bir şey üzə çıxma bilər mi?

Baş nazir **Nikol Paşinyan**: Təşəkkür edirəm. Bilirsiniz Türkiyəyə humanitar yardımın və xilasedicilərin göndərilməsinin qərarı arxasında bizim yalnız humanitar xarakterli motivasiyamız durur. Çünki qonşuluğumuzda yaşayan milyonlarla insan bu hadisədən əziyyət çəkir. Bu proses çərçivəsində biz Türkiyə hökumətindən kifayət qədər müsbət reaksiyanı müşahidə edirik və bu addımın siyasi nəticələri də olsa, daha yaxşı olar. Lakin bizim ilkin motivasiyamız sırf humanitar xarakterli idi və bəyan etdiyimiz kimi, biz bacardığımız qədər humanitar dəstək göstərməyə hazırıq.

Siyasi dialoqa gəldikdə, səmimi desəm, zəlzələdən əvvəl bizim aramızda xüsusi elçilər vasitəsilə siyasi dialoq olmuşdur. İnanıram ki, realıqda bu dialoq olduqca vacib idi. Mən bu qərarların qəbul olunduğu ab-havanın yaradılmasını nəzərdə tuturam. Hesab edirəm ki, bu humanitar dialoq, kommunikasiya vasitəsilə konkret siyasi qərarların qəbul olunması üçün imkanlar daha yüksək ola bilər. Xüsusilə, sizin qeyd etdiyiniz kimi, nazirimiz Türki-

yəyə səfər etmişdir və orada bəzi siyasi xarakterli təşkilatı məsələlər qeyd olunmuşdur. Biz bu məsələdə irəliləməyə hazırıq, çünki biz, həqiqətən də, inanırıq ki, Türkiyə ilə diplomatik münasibətlərin qurulması və sərhədlərimizin açılması təkcə regionda vəziyyət nöqtəyi-nəzərindən yox, eyni zamanda, beynəlxalq arenada vəziyyət nöqtəyi-nəzərindən də çox müsbət olacaqdır.

Kristof Heusgen: Gəlin ümid edək ki, belə də olacaq. İlkin olaraq Türkiyənin xarici işlər naziri Çavuşoğlu buraya gəlmək istəyirdi, lakin ölkədəki vəziyyətə görə o, vətəninə qalmaq məcburiyyətində qaldı. Gəlin ümid edək ki, bu vəziyyət nəyəse gətirib çıxaracaq, çünki bu sərhəd çox uzun müddət idi ki, bağlı idi. Burada münasibətlərin yaxşılaşdırılması baş verməlidir. İcazə verin, indi əsas məsələyə diqqətimi yönəldim. Bu məsələyə Prezident Əliyev, əlbəttə ki, lap əvvəldə toxundu. Baş vermiş müharibəyə. Artıq iki ildir ki, müharibə bitib. Biz hələ də çox kritik olan vəziyyəti müşahidə edirik. Biz buraya hər hansı danışıqları aparmaq üçün yığışmamışıq. Lakin bu məsələyə xaricdən beynəlxalq birlik olaraq nəzər saldıqda, humanitar vəziyyət bizi narahat edir. Həmişə və Türkiyədə olduğu kimi, biz humanitar addımlara nəzər salırıq. Biz Laçın dəhlizini görürük və o, xaricdən sanki blokada salınmış kimi görünür. Bizi o məsələ maraqlandırır və bəlkə də baş nazir Paşinyan etimadın qurulması tədbirlərinin görülməsi haqqında bizi məlumatlandırma bilər, vəziyyət müəyyən mənada yaxşılaşsın. Sözsüz, biz hamımız istərdik ki, - mən sonra Prezident Əliyevə də dönəcəyəm, - kiçik addımlarla deskalasiyaya nail olaraq, bu münaqişənin həllinə yaxınlaşaq.

Baş nazir **Nikol Paşinyan**: Təşəkkür edirəm. Siz haqlısınız. Laçın dəhlizi artıq yitmiş gündür ki, bağlıdır. İndi əfsuslar olsun ki, Dağlıq Qarabağda humanitar böhran baş verir. Həmçinin enerji böhranı da baş verir, çünki Dağlıq Qarabağa elektrik enerjisinin təchizati kəsilib. Qaz təchizati də kəsilib. Biz hesablamalar aparmışıq və son 70 gün ərzində qaz təchizati ən azından on dəfə kəsilib. Bu problem həll olunmalıdır. Bizim mövqeyimiz ondan ibarətdir ki, 2020-ci il 9 noyabr tarixli üçtərəfli Bəyannamədə Laçın dəhlizi ilə əlaqədar çox dəqiq müddəalar var. Həmin Bəyannaməyə əsasən, Laçın dəhlizinin işlək vəziyyətdə saxlanması Azərbaycan və Rusiya sülhməramlılarının öhdəliyidir. Lakin əfsuslar olsun ki, indi bizdə vəziyyət tamamilə fərqlidir. Mən beynəlxalq ictimaiyyətin diqqəti bu məsələyə yönəldilməlidir deyərək, Laçın dəhlizini nəzərdə tuturdum. Çünki biz qorxuruq ki, vəziyyətin bu cür davam etməsi Dağlıq Qarabağdakı ermənilər üçün qarşısınılmaz humanitar fəsadlara gətirib çıxara bilər.

(Ardı 4-cü səhifədə)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Qarabağ münaqişəsini döyüş meydanında həll etməsəydik, sülh danışıqları daha 28 il davam edəcəkdik

(Əvvəli 3-cü səhifədə)

Kristof Heusgen: Prezident Əliyev, dediyim kimi, biz burada razılaşmanın mahiyyəti barədə və yekun qənaətə gəlməklə bağlı danışıqlar apara bilmərik. Düşünürəm ki, Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Sizinlə bunun üzərində işləyir. Biz buna qarışmaq istəmirik. Sualım sadəcə belədir. Siz dediniz ki, vəziyyəti sabitləşdirmək üçün biz fürsətdən istifadə etməliyik. Siz humanitar jest edə bilərsiniz ki, bu blokada son qoyulsun və baş nazirin indi dedi ki, Dağlıq Qarabağdakı insanlar çox ağır şəraitdə yaşayırlar. Siz xoş niyyət, etimadın gücləndirilməsi addımı kimi, nə isə edə bilərsiniz ki, hələ də öz həllini tapmamış daha mühüm məsələlərlə bağlı danışıqlarda uğur əldə olunsun.

Prezident İlham Əliyev: Amerikalı və Avropa İttifaqından olan tərəfdaşlarımızla ünsiyyət zamanı, habelə Dövlət katibi Blinken tərəfindən baş nazir Paşinyanla təşkil edilmiş bugünkü üçtərəfli görüşdən mənə aydın oldu ki, biz hamımız regionda vəziyyətə iki istiqamətli yanaşmanın zəruri olmasını başa düşürük. Birincisi, Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh danışıqları istiqaməti, ikincisi, Azərbaycanın Qarabağdakı erməni əhalisi ilə əlaqələri. Sadəcə, məlumat üçün sizə bildirim ki, Dağlıq Qarabağ (Naqorno Karabax) sözü artıq qüvvədən düşüb, əslində bu, rus sözüdür, "naqorno" dağlıq deməkdir və Azərbaycanda Dağlıq Qarabağ kimi inzibati vahid yoxdur. Ona görə də mən tərəfdaşlarımızdan xahiş etmək istərdim ki, Azərbaycanın suverenliyinə və Konstitusiyasına hörmət etsinlər. Azərbaycanda erməni əhalinin olduğu Qarabağ rayonu var. Beləliklə, bu, iki istiqamətli həll faktiki olaraq bizim Ermənistanla danışıqlarımızı Qarabağdakı ermənilərlə əlaqələrimiz kimi daxili məsələlərimizdən ayırır. Həmçinin bizim beynəlxalq tərəfdaşlarımızla razılaşdırılıb ki, Qarabağdakı erməni azlığın hüquqları və təhlükəsizliyi ilə bağlı müzakirələr aparılacaq. Biz bunu etməyə hazırıq, lakin erməni icmasının Qarabağda doğulmuş və bütün ömrü boyu orada yaşamış nümayəndələri ilə, Qarabağda Rusiyadan rəhbər mövqə tutmaq üçün ixrac edilmiş (exported) şəxslə deyil. Ola bilsin ki, "ixrac edilmiş" düzgün ifadə deyil, mən yaqın ki, "gizli yolla keçirilmiş" ifadəsini üstün tutardım. Çünki heç kim onun Qarabağda necə peyda olduğunu, İrevana qayıtmağa, oradan Moskvaya və yenidən İrevana, sonra isə Qarabağa qayıtmağa necə çalışdığını və buna nail olduğunu bilmir. Təkcə bu fakt blokadanın olmadığını göstərir. Blokadanın olmadığını göstərən ikinci fakt ondan ibarətdir ki, dekabrın 12-dən bizim vətəndaş cəmiyyəti fəalları keçid məntəqəsinə gələndən indiyədək 2500-dən çox nəqliyyat vasitəsi, o cümlədən Rusiya sülhməramlılarının və Qırmızı Xaçın təmsilçilərinin yük avtomobilləri keçib. Qarabağdan demək olar ki, 100 pasiyent müalicə üçün Qırmızı Xaç tərəfindən Ermə-

nistana aparılıb. Beləliklə, yol açıq olduğu halda biz bunu necə blokada adlandırma bilərik?! Əgər Qarabağdakı ermənilər bu yoldan istifadə etməyə çalışsalar, əminəm ki, onları heç kim dayandırmayacaq. Hazırkı vəziyyəti başa düşmək vacibdir. Həmçinin hazırkı vəziyyəti düzəltmək üçün biz bir qədər tarixə nəzər salmalıyıq. Demək olar ki, 30 il ərzində bizim torpaqlarımız Ermənistanın işğalı altında olub. Baş nazir Qaribaşvili xatırladı ki, 2008-ci ildə Rusiya-Gürcüstan müharibəsindən sonra Rusiyaya qarşı heç bir sanksiya tətbiq olunmadı. Amma mən də deyə bilərəm ki, Ermənistan 27 il ərzində Azərbaycan ərazisinin 20 faizini işğal altında saxladı, beynəlxalq hüquq pozdu, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə əməl etmədi və ona qarşı heç bir sanksiya tətbiq olunmadı. Biz hər zaman müharibənin qarşısını almaq üçün Ermənistanla qarşı sanksiyaların tətbiq olunmasını istəyirdik. Biz Minsk qrupunun nəticə əldə etməsini gözləyirdik, BMT Təhlükəsizlik Şurasının öz qətnamələrinə hörmət etmələrini gözləyirdik. Lakin biz heç bir hərəkətin olmadığını gördük və ümumi fikir bundan ibarət idi ki, bu münaqişə dondurulmuşdur. Beləliklə, biz onun dondurulmadığını sübut etdik. Biz ləyaqətimizi, ərazi bütövlüyümüzü və ədaləti bərpa etmək, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini icra etmək üçün döyüşməli, 3 min heyatı qurban verməli olduq. Ona görə də biz, sadəcə, Qarabağda bugünkü vəziyyəti və ya oradakı erməni icması ilə əlaqələrimizi kontekstdən çıxararaq 30 illik işğalı, Livan böyüklüyündə ərazinin tamamilə xarabalıqlar içində olduğunu unutmalıyıq. Bu, yadplanetilər tərəfindən edilməyib, gəlib bizim torpaqlarımızı işğal etmiş, bir milyon azərbaycanlının evindən didərgin salmış, 67 məsciddən 65-ni dağıtmış, onları təhqir etmiş qonşularımız tərəfindən edilmiş. Biz onları qovandan sonra indi onlar ədalət üçün yalvarırlar. Onlar - ərazimizi 30 il ərzində işğal altında saxlayanlar bizi işğalda günahlandırırırlar. Bir məsələni də unutmamaq olmur ki, baş nazirin istinad etdiyi 2020-ci il noyabr tarixli üçtərəfli Bəyanat, əslində, de-fakto Ermənistan tərəfindən kapitulyasiya aktıdır. Biz müharibə apararaq, müharibənin nəticələri beynəlxalq ictimaiyyət və Ermənistan cəmiyyəti tərəfindən qəbul olunub. Bunun ən yaxşı göstəricisi Ermənistan əhalisinin baş nazirə verdiyi yeni mandatdır və bu, sülh naminə mandat idi. Ona görə də biz gələcəyə baxmalıyıq. Düşünürəm ki, biz gələcəyə və bu günə baxsaq, sessiyadan əvvəl müzakirə etdiyimiz kimi, bu gün tarixi gündür. Çünki ilk dəfədir ki, müstəqil dövlətlərin 3 lideri bir araya gəlib, - sovet dövründə belə hallar olub, - biz bu firsəti əldən verməməliyik.

Qarabağ erməniləri Azərbaycan vətəndaşlarıdır, azlıqdır. Azərbaycan çoxmillətli ölkədir və Azərbaycanda bütün azlıqlar mədəniyyət, dil, həmçinin təhlükəsizlik də daxil olmaqla, eyni hüquq və üstünlüklər

dən faydalanırlar. Biz Qarabağdakı erməni icmasının nümayəndələri ilə praktiki təmaslara başlamağa hazırıq. Bu gün Dövlət katibi Blinken qarşısında mən Ermənistanın olan həmkarına bu barədə dedim. Lakin biz bunu o zaman edə bilərik ki, Rusiya vətəndaşı, cinayətkar oliqarx, Avropada çirkli pulların yuyulmasında əli olan şəxs - Vardanyan bizim ərazimizi tərk etsin.

Kristof Heusgen: Qeyd etdiyim kimi, biz danışıqları burada əvəz edə bilmərik, baş nazir Paşinyana Prezident Əliyevdən əsədiklərinə reaksiya vermək imkanı yaratmaq istərdim. Sonra mən, əlbəttə ki, auditoriyaya, panel müzakirənin iştirakçılarına sual vermək üçün imkan yaradacağam. Baş nazir, buyurun.

Baş nazir Nikol Paşinyan: Təşəkkür edirəm. Dağlıq Qarabağa gələncə, Prezident üçtərəfli Bəyanatı xatırladı. Həmin üçtərəfli Bəyanatda müddəə var, orada "Dağlıq Qarabağ" yazılıb və bu sənədin altında Azərbaycan Prezidentinin imzası var. Laçın dəhlizi var ki, sərbəst şəkildə işlək olmalıdır, yeri gəlmişkən, həmin üçtərəfli Bəyanata və Azərbaycan Prezidentinin imzasına əsasən, Azərbaycanın nəzarətində deyil. Bilirsiniz ki, bu yaxınlarda Dağlıq Qarabağdan olan erməni uşaqlar avtobusla Laçın dəhlizi vasitəsilə səyahət etməyə çalışanda, onların qarşısı kəsilib, maskalı azərbaycanlı şəxslər avtobusa daxil olublar. Uşaqlar qışqırıblar. Bu, Dağlıq Qarabağ ermənilərinin Laçın dəhlizindən sərbəst şəkildə keçməyi üçün sonuncu cəhdi olub.

Prezident Əliyev dağıdılmış məscidləri qeyd etdi. Mən demək istərdim ki, 2017-ci ildə Azərbaycanda yeni yollar tikmək üçün bir neçə məscid dağıdılıb. Prezident Əliyev qeyd etdi ki, bilmirəm bir neçə min məscid dağıdılıb. Yeri gəlmişkən, sovet dövründə Azərbaycanda təxminən 1560 məscid dağıdılmışdı. Bu, Sovet İttifaqı üçün adi hal idi. Sovet dövründə Ermənistanda kilsələr, məscidlər dağıdılmışdı. Bilirsiniz, Dağlıq Qarabağ erməniləri sovet dövrünün borcunu ödəməməlidirlər. Bilirsiniz, bu, çox mühümdür, bu, çox təhlükəli sərbətdir.

Bəzən elə bir təəssürat yaranır ki, Azərbaycan tərəfi bütün vəziyyəti dini don geydirmək istəyir. Bu, çox təhlükəlidir. Münaqişənin heç bir dini konteksti yoxdur. Buna sübut olaraq deyə bilərəm ki, bizim ölkədə müsəlman icması yaşayır, məscid fəaliyyət göstərir. Budur realıq. Azərbaycan tərəfindən səslənən ifadələr nə deməkdir? "Kapitulyasiya" və s. kimi az qala təhqiramiz sözlər nəyə lazımdır? Kənardan elə təəssürat yaranır ki, Azərbaycan özünü qisas siyasətini rəhbər tutmuş bir ölkə kimi göstərmək istəyir. Ola bilsin ki, elə budur Azərbaycanın yürütdüyü siyasət. Amma deyildi ki, bizim çox mürəkkəb tariximiz var. Lakin biz onu hansı məqsədlər üçün istifadə etmək istəyirik? Qeyri-tolerantlığı, nifrəti, regionumuzda təcavüzkar ritorikası püskürtmək üçün,

yoxsa tam fərqli olaraq bu platformanı vəziyyəti yaxşılaşdırmaq məqsədilə istifadə etmək üçün? Biz hesab edirik ki, bu platforma konstruktiv məqsədlər üçün istifadə olunmalıdır. Əlbəttə, burada oturub uzun-uzadı düşmənçilik barədə danışsa, misallar çəke bilərik. Bəs o zaman bizim liderliyimizin mənası nədir? Düşmənçiliyi dərinləşdirmək, yoxsa öz imkanlarımızı, nüfuzumuzu, mandatımızı istifadə etmək? Fəxr edərəm ki, mən və rəhbərlik etdiyim hökumət dağıdıcı, viran qoyan müharibədən sonra belə öz ölkəmizdə dünya miqyasında tənən sərbəst, demokratik, şəffaf və rəqabətə əsaslanan seçkilər keçirə bildik. Dediym kimi, bizim nöqtəyi-nəzərdən məsələnin həlli demokratiyadan, şəffaflıqdan, dialoqdan, bölgəmizdəki bütün dövlətlərə qarşılıqlı hörmətdən keçir. Biz bu istiqamətdə işləməyə hazırıq. Təşəkkür edirəm.

Kristof Heusgen: Çox sağ olun. Mövzuya bundan daha dərin erməni imkanımız olmayacaqdır. Gümanımız o idi ki, bəlkə bu, tərəflər arasında bir-birinə etibar səviyyəsini artırmaqla. Laçın dəhlizi uşaqlar, səyahət etmək istəyən insanlar tərəfindən humanitar yardımlar üçün istifadə olunsaydı, insanlar enerjiləndirilməyə başlaməyə baxmayaraq fərqli siyasi baxışlardan əziyyət çəkməz. Yeni, biz bu kürsüdə öz çağırışımızı yalnız bu şəkildə səsləndirə bilirik.

Bizim bir neçə dəqiqəmiz qalır. Suallarınızı verə bilərsiniz. Əvvəlcədən xahiş edirəm ki, suallarınızı mümkün qədər qısa şəkildə ifadə edəsiniz. Buyurun.

Suallar: Çox sağ olun. Verəcəyim sual ümumi mövzuya aiddir. Bu isə baş nazirlər və Prezident üçün cavablandırmağa daha münasib olar. Sualım Rusiya ilə bağlıdır. Ukraynada ki müharibə çoxlarımız üçün gözənilən idi. Sizin Rusiya ilə bağlı fikirlərinizi öyrənmək istərdim. Çünki hazırda qeyd olunur ki, Rusiyanın özü təhlükəsizlik baxımından sabit ölkədən qeyri-sabit ölkəyə çevrilməyə başlayıb. Bu hadisələr bir çox ölkələrə təsir göstərir.

Ermənistanın baş nazirinə sualım belədir: Siz bir neçə dəfə qeyd etmisiniz ki, KTMT artıq səmərəli bir təşkilat deyil və ola bilər ki, Ermənistan təşkilatından çıxsın. Bu istiqamətdə Ermənistan perspektivləri barədə daha ətraflı məlumat verə bilərsinizmi?

Sonrakı sualım Gürcüstanın Baş nazirinə aiddir. Sizcə, Rusiya Ukraynadakı uğursuzluqlar fonunda potensial strateji addımlar olaraq yaxınlığındakı asan hədəf sayılan Gürcüstan və Moldova kimi daha zəif hesab etdiyi ölkələr üçün hər hansı bir təhlükə yarada bilərmi?

Azərbaycan Prezidentinə sual vermək istərdim: Sülh danışıqlarında vasitəçi kimi ABŞ-nin çıxış etdiyini söyləmişdiniz. Görünən odur ki, Rusiya Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesində öz rolunu itirmişdir. Bunu şərh edə bilərsinizmi?

Kristof Heusgen: Bunlar yaxşı suallardır. Lakin siz sual-

larınızı hər üç iştirakçıya ünvanladınız. Qeyri-bərabər vəziyyət alınır başqaları qarşısında. Amma bizim təşkilatdan olduğunuz üçün icazə verməkdən başqa seçimin qalmır. Baş nazir, buyurun.

Baş nazir Nikol Paşinyan: Biz açıq və şəffaf şəkildə ifadə etmişik ki, KTMT ilə bağlı bəzi narahatlıqlarımız var. Biz bu məsələləri tərəfdaşlarımız qarşısında qaldırmışıq, mövqeyimizi ictimai səviyyədə ifadə etmişik. Bu məsələ üzərində işləyirik. Narahatlıqlarımız olduğu kimi qalmaqdadır. Amma bütün sual və məsələlərin həlli ilə bağlı işlər aparılır.

Baş nazir İrakli Qaribaşvili: Sualınız üçün təşəkkür edirəm. Siz Rusiyadan gələn təhlükələr barədə soruşdunuz. Avropalı və amerikalı dostlarımız, beynəlxalq tərəfdaşlarımızla söhbətlər zamanı hər kəs eyni mövqedə olduğunu bildirir. Bu mövqə ondan ibarətdir ki, hazırkı vəziyyətdə Ukraynada nəyin baş verə biləcəyi barədə konkret bir şey demək mümkün deyil. Əlbəttə, bu müharibənin nəticələri Gürcüstan, Moldova kimi ölkələrə təsir edəcək. Amma gəlin açıq danışaq. Avropanın, hətta dünyanın təhlükəsizlik sistemi baxımından Rusiyanın etmək istədiyi beynəlxalq nizam-intizamı, qaydalara əsaslanan nizam-intizamı dəyişməkdir. Bu baxımdan düşünürəm ki, mütəxəssislərin də bizə bildirdiyinə görə, 2-3 aydan sonra vəziyyət daha aydın olacaq.

Bildiyiniz kimi, Gürcüstan ərazisinin 20 faizi Rusiya tərəfindən işğal olunmuşdur. Biz müharibənin acısını 2008-ci ildə çəkmişik. 1990-cı illərin əvvəllərində bizim ölkədə, belə demək mümkünsə, dolayı müharibə baş vermişdir. Bu müharibə zamanı Rusiya Abxaziyaya və Osetiyadakı separatçıları dəstəkləmişdir. Demək istəyirəm ki, bizim bu məsələ ilə bağlı yaxşı təcrübəmiz var. Hazırda nəyin baş verəcəyini demək çox çətindir. Hesab edirəm ki, Ukraynadakı müharibədən sonra bizim, bölgənin, Avropanın və dünyanın harada olacağını zaman göstərəcək. Amma giriş çıxışında dediyim sözləri bir daha təkrar etmək istəyirəm: sülh danışıqlarının alternativini yoxdur! Çünki nüvə silahının istifadəsi ilə bağlı söhbətlər yenə gündəmdədir. Bu, təkcə Ukrayna, Avropa üçün yox, bütün planet üçün dəhşətdir. Bu səbəbdən biz ABŞ, Çin, Rusiya, Al kimi böyük oyunçuların bir araya gəlib bu planetin gələcəyi haqqında müzakirələrə başlayacağını gözləməliyik. Bir daha təkrar edirəm ki, müharibə çıxış yolu deyil. Gürcüstan kiçik bir ölkədir. Əhəlimiz cəmi 4 milyon nəfərdir, öz problemlərimiz var. Lakin hakimiyyətdə olduğumuz son on dinc il ərzində biz ölkədə sülh və sabitliyi bərqərar edə bilmişik. İnsanlara lazım olan da budur. Bizə sülh, sabitlik və firavanlıq lazımdır. Firavanlıq və sabitliyə isə müharibə yolu ilə nail olmaq mümkün deyil. Təşəkkür edirəm.

(Ardı 5-ci səhifədə)

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Qarabağ münaqişəsini döyüş meydanında həll etməsəydik, sülh danışıqları daha 28 il davam edəcəkdi

(Əvvəli 4-cü səhifədə)

Prezident İlham Əliyev: Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması ilə əlaqədar olaraq bir neçə platformamız var. Onlardan biri Brüssel formatı adlandırdığımız platformadır. Dünən Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti cənab Şarl Mişellə görüş zamanı biz bir daha Brüssel prosesinə sadıq olduğumuzu təsdiqlədik. Bu gün isə Dövlət katibi Blinken tərəfindən təşkil olunmuş üçtərəfli görüş zamanı biz, həmçinin Brüssel prosesini və üçtərəfli formatı müzakirə etdik. Hesab edirəm ki, bu formatın üçtərəfli olduğu, yəni, Aİ, Azərbaycan və Ermənistan arasında olduğu barədə ümumi bir anlaşma vardır. Düzdür, keçmiş Minsk qrupundan müəyyən şeylər qalıb. Bu qrup artıq kənara çəkilib, mövcud deyil. Ola bilər ki, yalnız kağız üzərində mövcud olsun. Ona görə də Minsk qrupunun 28 il ərzində heç bir nəticəyə nail ola bilməyən keçmiş həmsədrləri vəziyyətə hələ ki, nisbətən təsir edə bilirlər. Bu səbəbdən biz ABŞ, Rusiya və indi də Aİ tərəfindən təşkil olunmuş platformada bir araya gəlmişik. Lakin Fransa hökuməti birtərəfli ermənipərəst mövqə tutduğundan o, bu platformada artıq iştirak etmir. Aydın ki, vasitəçi olan tərəf tuta və bunu nümayiş etdirə bilməz. Bu, sizin sualınıza olan cavabımdır.

Bundan əlavə, demək istər-

dim ki, hər kimsə bu iki ölkənin razılığa gəlməsinə kömək edərsə, çempion medalını qazanacaq. O ki qaldı sülh danışıqlarına, biz bu mövqeyi başa düşə bilirik, lakin bizim təcrübəmiz göstərir ki, sülh danışıqları bəzən çox uzanır. Biz 28 il boyunca sülh danışıqları aparmışıq, təsəvvür edin, 1992-ci ildən 2020-ci ilə qədər. Əgər biz Qarabağ münaqişəsini döyüş meydanında həll etməsəydik, bu sülh danışıqları daha 28 il çəkəcəkdi. Belə bir vəziyyət Ermənistanı tam qane edirdi. Çünki onlar vəziyyəti dondurmaq, torpaqlarımızı həmişəlik işğal altında saxlamaq istəyirdilər. Bu vəziyyət, həmçinin Ermənistanın

dünyanın müxtəlif bölgələrindəki dostlarını qane edirdi. Lakin bu, bizi qane etmirdi. Buna görə də biz hazırlaşdıq, səylərimizi səfərbər edirdik, yeni nəsillər böyüdükdük. Cavan olduqları və Ermənistan o torpaqları işğal etdikdə hələ anadan olmadıqları üçün heç zaman görmədikləri torpaqlara qayıdan və oraları işğaldan azad edən bir nəsillər yetişdirdik. Bu baxımdan bəli, mən sülh danışıqlarının keçirilməsinin əleyhinə deyiləm. Lakin siz ədalətli güc vasitəsilə bərpa etməli olursunuz. Bu, sizin qanuni haqqınızdır. Bu haqqı sizə BMT-nin 51-ci fəslə verir. Biz də bu haqqımızdan istifadə etdik. Biz öz ərazimizdə

döyüşmüşük. Bizim apardığımız müharibə torpaqların azadlığı uğrunda müharibə idi. Ona görə də o, ədalətli müharibə idi. Apardığımız müharibənin məqsədi torpaq işğal etmək deyildi. Ona görə də bir nəfər əsgərimiz belə döyüş meydanını tərk etmədi. 44 gün ərzində şəhər və kəndlərimiz "İsgəndər" raketləri ilə atəşə tutulduğunda belə heç kəs döyüş meydanını tərk etmədi. Ermənistanın isə fərarilərin sayı 11 minə çatmışdı. Niyə? Ona görə yox ki, onlar döyüş meydanında uduzurdular. Ona görə ki, onların apardığı müharibə işğalçı müharibə idi. Ermənistanda doğulmuş insanlar üçün Azərbaycana ge-

dib onlara aid olmayan torpaqdan ötrü müharibə etmək həvəsi yox idi. Bizim torpaqların azadlığı uğrunda apardığımız müharibənin nəticəsi əsas amilin həvəsi olduğunu göstərdi. Silah vacibdir, taktika da vacibdir, planlaşdırma çox vacibdir. Lakin ən önəmli olan həvədir. Azadlıq istəyən xalq işğal etmək mümkün deyil. Necə ki, biz 28 il gözlədik, onlar da gözləyə bilirlər. Lakin gün gələcək, onlar öz torpaqlarına qayıdacaq, işğalçı vurub çıxaracaq və öz bayraqlarını onlara aid olan bütün tarixi binalara sancacaqlar.

Kristof Heusgen: Forumda iştirakınıza görə hamınıza təşəkkür edirəm. Biz onsuz da bu günə qədər həll olunmamış məsələlərin burada həll ediləcəyini gözləmədik. Sizin hər birinizə özümü tutub xahiş etmək istəyirəm ki, azərbaycanlı və ya erməni olmasından asılı olmayaraq, məsələlərə, sülh danışıqlarına bir də humanitar yardım prizmasından yanaşsınız. Ümid edirəm ki, Avropa İttifaqının rəhbərliyi ilə keçirilən danışıqlar uğurlu olacaq. Təklif edirəm ki, bir il sonra biz bir daha burada görüşək və nailiyyətlərimizi müzakirə edək. İştirakınıza görə bir daha təşəkkür edirəm. Xanım Helqa, siz də təşəkkür edirəm ki, tərəflər arasında etimadın yaradılması istiqamətində ATƏT çərçivəsində tədbirlərinizi davam etdirirsiniz. Təşəkkür edirəm.

AZƏRTAC-in materialları əsasında

Prezident İlham Əliyev Münxendə Azərbaycan televiziya kanallarına müsahibə verib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 18-də Münxendə "Dağları aşmaq? Cənubi Qafqazda təhlükəsizliyin qurulması" mövzusunda plenar iclasdan sonra Azərbaycan televiziya kanallarına müsahibə verib.

AZƏRTAC müsahibəni təqdim edir.

- Cənab Prezident, Real Televiziyanın bir sualı olacaq. Olarmı? Cənubi Qafqazın təhlükəsizliyindən söhbət getdi, yeni, Siz 2020-ci ildə də burada iştirak etmişdiniz və bu 2-3 il ərzində baş verənləri nəzərə alsaq, Siz faktiki olaraq təhlükəsizlik baxımından Cənubi Qafqazın xəritəsini təqdim etdiniz.

- Əlbəttə, İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra bölgəmizdə də vəziyyət tamamilə dəyişmişdir. Yeni reallıqlar ortaya çıxdı və əlbəttə, biz hazır olmalıyıq ki, bu reallıqlarda öz mövqeyimizi daha da gücləndirək. Bugünkü panel müzakirəsi bir daha onu göstərdi ki, bəziləri bu reallıqlarla barışmaq istəməzlər, amma məcbur olub barışacaqlar. Çünki biz real dünyada yaşayırıq və bölgəmizdə gedən proseslər, əlbəttə ki, yeni yanaşmaları tələb edir.

Sadam ki, Münxen Təhlükəsizlik Konfransı kimi mötəbər beynəlxalq qurum da bu məsələyə xüsusi diqqət yetirir.

Yəqin siz görmüşünüz ki, iştirakçıların sayı da kifayət qədər çox idi, maraq da kifayət qədər böyük idi. Əgər bu müzakirə daha bir neçə saat davam etsəydi, yəqin ki, heç kim bu toplantını tərk etməzdi.

Azərbaycanın mövqeyinə gəldikdə, bizim mövqeyimiz birmənalıdır, açıqdır. Mən bunu qapalı görüşlərdə də ifadə edirəm, rəsmi açıqlamalarım da da. Bu gün Dövlət katibi Blinkenin təşəbbüsü ilə keçirilmiş tədbirdə də ifadə etmişəm, biz haqqın, ədalətin tərəfdarıyıq. Daxili işlərimizə kənar qüvvələrin qarışmasına heç vaxt imkan verməmişik və imkan verməyəcəyik. Qarabağ Azərbaycandır! Bunu mən müharibədən əvvəl demişəm. Bu gün bunu təkcə mən yox, bütün dünya nəinki deyir və görür.

O ki qaldı, Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin normalaşmasına, yenə də burada da bizim mövqeyimiz tamamilə məntiqlidir. Biz istəyirik ki, bu normalaşma tezliklə baş versin, o ədavət dövrü arxada qalsın. Əgər Ermənistan tərəfi özündə iradə və güc taparsa, əminəm ki, yaxın zamanlarda buna nail olmaq mümkün olacaqdır.

- Təşəkkür edirik. Ermənistan baş naziri tərəfindən yenə qeyri-obyektiv fikirlər

səsləndirildi. Yeni, hələ də ikinci dəfə görüşdə, belə deyək, yenə öz amplualarındadır. Nə istəyirlər?

- Bilmirəm, bunu siz daha yaxşı şərh edə bilərsiniz. Əlbəttə, mən bilərəm ki, çoxları "kokeyşn büro" haqqında bəzi fikirlər gözləyirsiniz, yaxşı ki, bu olmadı. Amma yenə də səmimiyyət nöqtəyi-nəzərindən hesab edirəm ki, daha da, necə deyirlər, dolğun bir mənzərə yarana bilər.

Çünki bilirsiniz, bu gün həqiqətləri gizlətmək, yaxud da ki, reallığı təhrif etmək mümkün deyil. Biz informasiya dünyası dövründə yaşayırıq. Hər kəs yaxşı bilir harada nə baş verir. Ona görə qeyri-ciddi və manipulyativ mahiyyət daşıyan açıqlamalar, əlbəttə ki, ciddi qəbul edilmir. Bizim mövqeyimiz birmənalıdır. Biz nəyi deyirikse, birincisi, həqiqətə əsaslanırıq. İkincisi, mövqeyimizi açıq bildiririk. Beynəlxalq tərəfdaşlar da bilirlər ki, biz nə istəyirik.

Biz istəyirik ki, Qarabağ məsələsi beynəlxalq gündəlikdən çıxsın. Biz imkan verə bilmərik ki, Qarabağ məsələsi hər hansı bir formada Azərbaycanla Ermənistan arasında imzalanacaq sazişə daxil edilsin. Bunu mən bu gün cənab Blinkenin iştirakı ilə keçirilmiş görüşdə də bildirmişəm.

Biz istəyirik ki, sərhədlərimiz tarixi xəritələr əsasında delimitasiya olunsun. Bunun da tarixi məntiqi var. Biz istəyirik ki, Ermənistan bizə qarşı ərazi iddialarından əl çəksin və normalaşma olsun.

Ermənistan nə istəyir? Biz bunu başa düşə bilmirik. Gah deyirlər ki, onlar Laçın-Xankəndi yolunda baş verən hadisələrə, ümumiyyətlə, heç bir münasibət bildirməyəcəklər, bu, onlara aid məsələ deyil. Gah deyirlər ki, onlar dirnaqarası "Dağlıq Qarabağ problemi" ilə məşğul olmaq istəyirlər. Ona görə onlar özləri üçün bunu müəyyən etməlidirlər və düzgün tələffüz etməlidirlər, xarici tərəfdaşlara da öz mövqeyini, - əgər o mövqə varsa, - çatdırmalıdırlar.

- Cənab Prezident, bir sual da xahiş edirik. Avropa İttifaqının nümayəndələri ilə görüşerkən Fransanın qərəzli mövqeyi ilə bağlı hər hansı bir fikir səsləndirilib, istədik ki, bu haqda da eşidək.

- Bu haqda mənim tərəfimdən nə işə demək bəlkə düzgün olmaz. Amma əlbəttə ki, bütün görüşlərdə bu məsələ gündəlikdə idi. Hesab edirəm ki, Azərbaycanın ədalətli mövqeyi də anlayışla qəbul edilir.

- Cənab Prezident, üzr istəyirəm, bir sual da verəcə-

yəm. Deməli, burada enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı panel-lər keçirilir. Ümumiyyətlə, necə bilirsiniz, Azərbaycanın son vaxtlar enerji təhlükəsizliyi təchizatı ilə bağlı irəli sürdüyü məsələlər, Bolqarıstanda, Rumıniyada imzalanmış müqavilələr, Avropa İttifaqı ilə. Yeni, Azərbaycan burada faktiki olaraq hərəkətverici qüvvədir. Bir daha istəyirdik ki, Sizdən bu barədə bir şərh eşidək.

- Bu təbiidir. Yeni, bu, yəqin artıq həqiqətdir ki, əlavə şərtlərə də ehtiyac yoxdur. Həm Davos Forumu çərçivəsində, həm burada enerji təhlükəsizliyi məsələləri gündəliyin ön sıralarındadır. Əlbəttə ki, burada Azərbaycan yeni mənbənin sahibi kimi və Avropanın enerji təhlükəsizliyi üçün bir çox işlər görən ölkə kimi böyük hörmətlə qarşılanır. Deyə bilərəm ki, bir çox görüşlərdə bizim Avropanın enerji təhlükəsizliyinə verdiyimiz töhfə qeyd olunur və mənə təşəkkürlər də çatdırılır.

Burada həm Avropa, həm Azərbaycan ancaq qazanc əldə edə bilirlər və faktiki olaraq biz bunu edirik. Şübhəsiz ki, enerji diplomatiyamız nə qədər uğurlu olarsa, ölkəmizin maraqları bir o qədər də daha güclü şəkildə təmin ediləcək.

Jurnalistlər: Çox sağ olun.

Müdafiə naziri Gürcüstanın Müdafiə Qüvvələri komandanı ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Gürcüstanın Müdafiə Qüvvələri komandanı general-mayor Giorgi Matiaşvilinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, qonaqları salamlayan general-polkovnik Zakir Həsənov xalqlarımız arasında ənənəvi dostluq və qarşılıqlı etimadın mövcudluğunu diqqətə çatdırıb.

Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstanın ikitərəfli və üçtərəfli

rəfli əməkdaşlığının yüksək səviyyədə olduğunu bildiren nazir bunun regionda təhlükəsizliyin təmin edilməsində mühüm rol oynadığını xüsusi vurğulayıb.

General-polkovnik Zakir Həsənov Qarsda keçirilən "Qış təlimi-2023"də hərbi qulluqçuların yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirdiyini qeyd edərək, birgə təlimlərin ordularımız arasında təcrübə mübadiləsində və döyüş qabiliyyətinin daha da yüksəldilməsində mühüm rol oynadığını bildirib.

Müdafiə naziri Cənubi Qafqazın ölkə rəhbərlərinin iştirakı

lə Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində keçirilən plenar iclasdakı görüşün əhəmiyyətini vurğulayıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin "biz təbii ki, istəyirik Avrasiyada sülh bərqərar olunsun" sözlərini xatırladan nazir regionda sülhün təmin olunması istiqamətində görülən işlərdən danışdı.

General-mayor G.Matiaşvili

səmimi qəbula görə minnətdarlığını ifadə edib. Ölkələrimiz arasında hərbi əlaqələrin yüksək səviyyədə olduğunu vurğulayıb. Azərbaycan-Gürcüstan hərbi əməkdaşlığının regional təhlükəsizliyə töhfə verdiyini qeyd edib.

Görüşdə hərbi, hərbi texniki, hərbi təhsil sahələrində əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında hərbi əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri müzakirə edilib

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, fevralın 20-də müdafiə nazirinin birinci müavini - Azərbaycan Ordusunun Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Kərim Vəliyev ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Gürcüstanın Müdafiə Qüvvələri komandanı general-mayor Giorgi Matiaşvili ilə görüşüb.

Əvvəlcə gürcüstanlı qonaqlar Şəhidlər xiyabanında Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçən Vətən övladlarının xatirələrini ehtiramla yad edib

və "Əbədi məşəl" abidəsi önünə əklil qoyublar.

Sonra Baş Qərargahda rəsmi qarşılama mərasimi keçirilib. Qonaq fəxri qarovul dəstəsinin önündən keçib, hər iki ölkənin Dövlət Himnləri səsləndirilib və protokola uyğun olaraq "Şərəf kitabı" imzalanıb.

General-polkovnik K.Vəliyev qonaqları salamlayaraq onları ölkəmizdə görməkdən məmnun olduğunu bildirdi.

Xalqlarımız arasında ənənəvi dostluq və qarşılıqlı etimadın olduğunu bildiren Baş Qərargah rəisi Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında əlaqələrin inkişafında dövlət başçıların görüşlərinin mühüm rol oynadığını xüsusi vurğulayıb, digər sahələrdə olduğu kimi, hərbi sahədə də əlaqələrin yüksələn xətlə inkişaf etdiyini diqqətə çatdırıb.

Azərbaycana səfərindən məmnunluğunu bildiren general-mayor G.Matiaşvili ölkələrimiz arasında münasibətlərin daha da möhkəmlənməsində bu cür görüşlərin və qarşılıqlı

əlaqələrin genişləndirilməsinin vacibliyini qeyd edib.

Tərəflər regionda sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunması, hərbi, hərbi texniki, hərbi təhsil sahələrində əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələləri ətraflı müzakirə edib.

Görüşdə Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstan arasında ikitərəfli və üçtərəfli əməkdaş-

lığın inkişaf perspektivləri, birgə təlimlərin və işçi görüşlərin intensivliyinin artırılması barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Sonda Gürcüstan nümayəndə heyəti Döyüş İdarəetmə Mərkəzinə gələrək burada şəxsi heyətlə görüşüb və yaradılmış şəraitlə tanış olub.

Qonaqlara mərkəzin strukturu, iş prinsipi və fəaliyyət istiqaməti ilə bağlı brifinq təqdim edilib.

Gürcüstan nümayəndə heyəti hərbi hissələri ziyarət edib

Müdafiə nazirinin birinci müavini - Azərbaycan Ordusunun Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Kərim Vəliyev və ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Gürcüstanın Müdafiə Qüvvələri komandanı general-mayor Giorgi Ma-

tiaşvili Əməliyyat (Komando) və Hərbi Hava Qüvvələri (HHQ) hərbi hissələrini ziyarət ediblər.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, əvvəlcə Komando hərbi hissəsinə gələn nümayəndə heyəti bu-

rada Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edib, önünə gül dəstələri düzərək ehtiram nümayiş etdirib.

Hərbi hissənin döyüş yolu və şəxsi heyətin hazırlıq

prosesi haqqında ətraflı brifinq təqdim edildikdən sonra qonaqlar hərbi qulluqçular üçün yaradılan şərait və döyüş texnikası ilə tanış olub, hərbi hissənin təlim mərkəzində komandoların nümunəvi çıxışlarını izləyiblər.

Sonra nümayəndə heyəti HHQ-nin pilotsuz uçuş aparatları hərbi hissəsinə gələrək silahlanmada olan hərbi texnika ilə tanış olub.

Sonda qarşılıqlı hədiyyələr təqdim olunub və xatirə şəklində çəkdirilib.

Bir qrup media nümayəndəsi ilə görüş keçirilib

Müdafiə nazirinin müvafiq qərarı ilə təsdiq edilmiş nazirliyin Kommunikasiya Strategiyası çərçivəsində hərbi qulluqçuların xidməti-döyüş fəaliyyəti və hərbi vətənpərvərlik mövzularını işıqlandıran bir qrup media nümayəndəsi ilə görüş keçirilib.

Şəxsi Heyət Baş İdarəsinin nümayəndələri ilə keçirilən görüşdə müasir dövrdə hərbi xidmətin təbliği, gənclərin hərbi mövzuda maarifləndirilməsi və vətənpərvər ruhda tərbiyə edilməsində medianın rolu ilə bağlı geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, görüş zamanı media subyektləri ilə işin daha səmərəli təşkili, hər-

bi vətənpərvərliyin təbliğatında yeni forma və metodların tətbiqi, qarşılıqlı əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri, eləcə də 2023-cü ildə birgə fəaliyyət planı barədə müzakirələr edilmişdir.

Görüşdə, həmçinin media subyektlərindən daxil olan müraciətlərin icra mexanizmi, hərbi və dövlət sirlərinin qorunması və digər mövzularda brifinqlər təqdim olunub.

Hərbi atəşələr ADA Universitetində olublar

Müdafiə Nazirliyinin 2023-cü il üzrə tədbirlər planına əsasən, Azərbaycan Respublikasında akkreditə olunmuş xarici dövlətlərin hərbi atəşələrinin ADA Universitetinə səfəri təşkil olunub.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, burada yaradılan şəraitlə tanışlıqdan sonra qonaqlara universitetin tarixi, inkişaf mərhələləri, missiyası, gündəlik tədris prosesi, təhsil bazası, fəaliyyət istiqamətləri, eləcə də xarici ölkələrin universitetləri ilə əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirilən proqramlarla bağlı brifinq təqdim edilmişdir.

Tədbirdə çıxış edənlər ADA-da tədris olunan fakültələr və ixtisaslar barədə danışıqlar.

Hərbi atəşələr maraqlandıran suallar universitet nümayəndələri tərəfindən cavablandırılıb.

Qonaqlar ziyarətin yüksək səviyyədə təşkil olunmasına görə ADA Universiteti və Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə təşəkkürünü bildiriblər.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun xüsusi təyinatlı bölmələri ilə "Şiddətli soyuqlarda döyüş əməliyyatlarının aparılması" mövzusunda taktiki-xüsusi təlim keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, şiddətli soyuqlarda döyüş əməliyyatlarını və xilasetmə tədbirlərini yüksək peşəkarlıqla aparmaq, komandir heyətinin bölmələrin idarə edilməsi üzrə bilik və ba-

carlıqlarını təkmilləşdirmək məqsədilə təlimə cəlb edilmiş bölmələrlə məşqlər keçirilib.

Məşqlər zamanı bölmələrin qış şərtlərində ərazidə məskunlaşma qabiliyyətləri və təchizatları yoxlanılıb. Qarlı-çovğunlu havalar və çətin keçilə bilən ərazilər üçün nəzərdə tutulmuş təchizat, müxtəlif dağ ləvazimatları və ərzaqla təmin edilməsi hərbi qulluqçular təlim rayonunda hazırla-

Naxçivanda "Şiddətli soyuqlarda döyüş əməliyyatlarının aparılması" mövzusunda taktiki-xüsusi təlim

dıqları sığınacaqlarda yaşayıb, gecələyiblər.

Təlim zamanı keçirilən praktiki məşğələlərdə yüksək dağlıq ərazilərdə donurma zamanı görülən təxirəsalınmaz tədbirlər, kəskin relyefli ərazilərdə sərt iqlim şəraitində ilk tibbi yardımın göstərilməsi və yaralıların döyüş meydanından təhlükəsiz şəkildə təxliyə edilməsi qaydaları şəxsi heyətə çatdırılıb.

Şəxsi heyətin şiddətli soyuqlarda döyüş tapşırıqlarını yerinə yetirmə bacarıqlarının yoxlanıldığı taktiki-xüsusi təlimdə xüsusi təyinatlı qruplar gündüz və gecə şəraitində sərt düşmənin arxasında taktiki fəaliyyətləri icra ediblər. Verilən tapşırıqla əsasən qruplarla sərt düşmənin yerləşdiyi əraziyə basqın fəaliyyəti yerinə yetirilib.

Basqın fəaliyyəti zamanı

yaralanan hərbi qulluqçuya çəvik şəkildə tibbi yardım göstərildikdən sonra çətin keçilə bilən ərazilər üçün nəzərdə tutulmuş hərbi daşıma vasitələrinin köməyi ilə yaralının təxliyəsi həyata keçirilib.

Qarlı-şaxtalı şəraitdə şəxsi heyətin xizək sürmə vərdişlərinin, hərəketli və hərəketsiz vəziyyətdə atəşəçmə bacarıqlarının təkmilləşdirildiyi təlimdə qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olunub.

Məktəblərin hərbi hazırlıq müəllimləri ilə görüş keçirilib

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidməti xəbər verir ki, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinə qəbul qaydaları haqqında təbliğat və izahedici məlumatların çatdırılması məqsədilə Müdafiə Nazirliyində yaradılan təşviqat qrupunun respublikanın ümumtəhsil orta məktəblərinin hərbi

hazırlıq müəllimləri ilə görüşü keçirilib.

Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris Mərkəzində keçirilən görüşdə məzəncidə zabit peşəsinə marağın aşılması, o cümlədən hərbi vətənpərvərlik işinin orta təhsil müəssisələrində daha səmərəli təşkilinə dair ətraflı

fikir mübadiləsi aparılıb, hərbi rəhbərlərin təklifləri qeydə alınıb.

Müdafiə Nazirliyinin zabitləri Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut, Azərbaycan Tibb Universitetinin Hərbi Tibb Fakültəsi, eləcə də hərbi liseylərə qəbul qaydaları haqqında ətraflı məlumat verərək

hərbi təhsil müəssisələrinin təminatından, sosial-məişət şəraitindən danışılıb, eləcə də qəbulla bağlı sualları cavablandırılıb.

Görüşdə, həmçinin hərbi məktəblər haqqında videoçarxlar və hərbi vətənpərvərliyə dair filmlər nümayiş etdirilib.

Azərbaycan Ordusunda keçirilən daşqaldırma birinciliyi başa çatdı

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi idman siyasəti bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Dövlət başçısı idman və bədən tərbiyəsinin inkişafı sahəsində kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsini diqqətdə saxlayır, daim respublikamızın idman imicinin yüksəlməsinə çalışır. Son dövrlərdə bu sahəyə dövlət qayğısı daha da artmış, ölkəmizin iqtisadi inkişafına, artan maliyyə imkanlarına uyğun olaraq onun maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi yolunda ciddi işlərə başlanılmışdır. Uğurlu siyasətin nəticəsi olaraq Azərbaycan həm də dünyanın idman ictimaiyyəti tərəfindən ciddi tərəfdaş, idmançılarımız isə əsas rəqib kimi qəbul olunurlar. Azərbaycanın Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev diqqət və qayğısı ordu idmanından da yan ötmür. Həmin diqqətin nəticəsidir ki, bu gün istər respublikamızda, istərsə də beynəlxalq idman arenalarında hərbiçilərin uğurlu çıxışlarının şahidi oluruq. Dəfələrlə Olimpiada, Avropa və dünya çempionatlarında birinciliyi əldə ediblər. Bunlar da əsgərlərimizin fiziki sağlamlığına dövlətimiz tərəfindən xüsusi qayğı ilə yanaşıldığını bir daha sübutdur.

Ordu quruculuğunda bu sahə daim diqqət mərkəzində saxlanılır, şəxsi heyətin idmana marağının artırılması istiqamətində müxtəlif tədbirlər həyata keçirilir. Azərbaycan Ordusunda xidmət edən gənclər hərbi xidmətləri ilə yanaşı, idman fəaliyyətlərini də yüksək səviyyədə davam etdirirlər. Onlar müxtəlif beynəlxalq yarışlarda ölkəmizi layiqincə təmsil edirlər.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev diqqət və qayğısı ordu idmanından da yan ötmür. Həmin diqqətin nəticəsidir ki, bu gün istər respublikamızda, istərsə də beynəlxalq idman arenalarında hərbiçilərin uğurlu çıxışlarının şahidi oluruq. Dəfələrlə Olimpiada, Avropa və dünya çempionatlarında birinciliyi əldə ediblər. Bunlar da əsgərlərimizin fiziki sağlamlığına dövlətimiz tərəfindən xüsusi qayğı ilə yanaşıldığını bir daha sübutdur.

Ordu üzrə keçirilən birincilikdə 8 komanda üzrə 44 hərbi qulluqçu 6 çəki dərəcəsinə birdən və təkanla qaldırmada güclərini sınaqda.

Gərgin mübarizə şəraitində keçən yarışın sonunda şəxsi hesabda əsgər Əli Bəşirov (60 kq), əsgər Fərdi Muradov (65 kq), kiçik çavuş Ruslan Abdullayev (70 kq), baş gizir Vahid Həsənov (80 kq), əsgər Asif Həsənov (90 kq) və əsgər Natiq Bəşirov (90+ kq) birinci yərə layiq görüldülər. Yekun nəticələrə əsasən komanda hesabında isə "Hərbi Hava Qüvvələri" birinci yərə, "Quru Qoşunları" ikinci, "Hərbi Polis" komandası üçüncü yərə qərarlaşdı.

Birinciliyin təntənəli bağlanması mərasimində hərbi orkestrin müşayiəti ilə qaliblərə fəxri fərman, diplom və kubok təqdim edildi.

Yarışda iştirak edən hərbi qulluqçuların qeydiyyatından sonra, hakimlərin iştirakı ilə püşkatma mərasimi keçirildi.

Ordu üzrə keçirilən birincilikdə 8 komanda üzrə 44 hərbi qulluqçu 6 çəki dərəcəsinə birdən və təkanla qaldırmada güclərini sınaqda.

Gərgin mübarizə şəraitində keçən yarışın sonunda şəxsi hesabda əsgər Əli Bəşirov (60 kq), əsgər Fərdi Muradov (65 kq), kiçik çavuş Ruslan Abdullayev (70 kq), baş gizir Vahid Həsənov (80 kq), əsgər Asif Həsənov (90 kq) və əsgər Natiq Bəşirov (90+ kq) birinci yərə layiq görüldülər. Yekun nəticələrə əsasən komanda hesabında isə "Hərbi Hava Qüvvələri" birinci yərə, "Quru Qoşunları" ikinci, "Hərbi Polis" komandası üçüncü yərə qərarlaşdı.

Birinciliyin təntənəli bağlanması mərasimində hərbi orkestrin müşayiəti ilə qaliblərə fəxri fərman, diplom və kubok təqdim edildi.

Kapitan
Orxan HÜSEYNLİ
"Azərbaycan Ordusu"

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Türkiyənin Hatay vilayətində baş verən iki zəlzələdə 3 nəfər ölüb, 213 yaralı var

Fevralın 20-də yerli vaxtla saat 20:04-də Türkiyənin Hatay vilayətində 6,4 bal gücündə zəlzələ olub. Saat 20:07-də isə bu vilayətin Samandağ rayonunda 5,8 bal gücündə zəlzələ baş verib. Zəlzələ nəticəsində 3 nəfər ölüb, 213 yaralanıb.

Qeyd edək ki, episentri Hatay vilayətinin Defne rayonunda olan yeraltı təkanlar ətraf vilayətlərdə də hiss edilib. Zəlzələ 16,7 kilometr dərinlikdə qeydə alınıb.

Xatırladaq ki, fevralın 6-da Kahramanmaraş vilayətində baş verən 7,7 və 7,6 bal gücündə iki zəlzələ nəticəsində 41 mindən çox insan həlak olub, 108 minə yaxın insan yaralanıb.

Slovakiya Müdafiə Nazirliyi: "MiQ-29" qırıcılarının Ukraynaya verilməsi ölkənin müdafiə qabiliyyətini azaltmayacaq

Sovet "MiQ-29" qırıcılarının Ukraynaya təhvil verilməsi Slovakiyanın müdafiə qabiliyyətinə təsir etməyəcək, çünki bu təyyarələr uzun müddətdir istifadə olunmur.

Bu barədə ölkənin Müdafiə Nazirliyinin (MN) rəhbəri Yaroslav Nad bildirib.

"Slovakiya artıq "MiQ-29" qırıcılarından istifadə edilmir. Bu qırıcılar üçün pilotlar hazırlanmır və onların saxlanması əlavə xərc tələb edir. "MiQ-29"ların Ukraynaya bağışlanması respublikanın müdafiə qabiliyyətini azaltmayacaq", - deyərək qeyd edib.

O, həmçinin deyib ki, qırıcıların dəyərinin 50-60 faizi Avropa İttifaqı vasitəsilə Slovakiyaya ödəniləcək.

Y.Nad əlavə edib ki, əgər bu qırıcıların Ukraynaya verilməsi gündəmə gəlsə, o zaman bu məsələ, ilk növbədə, Slovakiya parlamentində müzakirə olunacaq.

Onun sözlərinə görə, ölkənin Hərbi Hava Qüvvələrində "MiQ-29"u idarə edə bilən cəmi 4 pilot var və belə pilotların hazırlanması Slovakiyanın əvvəlki hökuməti tərəfindən dayanır.

Yaponiya Şimali Koreyadan 3 ballistik raketin buraxıldığını bildirib

Şimali Koreya bazar ertəsi ballistik raketlərin üç buraxılışını həyata keçirib.

Bu barədə Yaponiya Sahil Mühafizəsi məlumat yayıb.

Bildirilib ki, raketlərin düşmə sahəsi dəqiqləşdirilməyib. Eyni zamanda, NHK telekanalı mənbələrə istinadla raketlərin Yaponiyanın eksklüziv iqtisadi zonasından kənara düşdüyünü qeyd edib.

Fevralın 18-də Pxenyən Yapon dənizi istiqamətində "Hvason-15" qitələrarası ballistik raketini də buraxıb.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Baş leytenant Bəşirov Fikrət Bəşir oğluna məxsus MN № 0056724 nömrəli zabitin şəxsi vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş leytenant Həşimli Mərahim Əflatun oğluna məxsus MN № 0051520 nömrəli zabitin şəxsi vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktorun müavini
kapitan
Məhəmməd NƏSİRLİ

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar şöbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144, "Qızıl Şorq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

Bəxtiyar ƏLİYEV

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Qəzet həftədə iki dəfə (III-VI günlər) nəşr olunur. "Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində sahifələnməklə "Hərbi Nəşriyyat"ın mətbəəsində hazır diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalara rəy verilmir, təqdim edilən yazılar müəlliflə qaytarılır. Qəzeti mod.gov.az sayından oxuya bilərsiniz.

Lisensiya № 361

Sifariş № 129

Nüsxə 4725